

Protokoll fört vid pleniföredragning

Social- och miljöavdelningen
Miljöbyrån, S4

Närvarande
KS, AH, CG, IZ, AZ, JJ

Frånvarande
MP

Justerat
Omedelbart

Ordförande
Lantråd
Katrin Sjögren

Föredragande
Minister
Jesper Josefsson

Protokollförare
Byråchef
Jacob Nordlund

Nr 3

Tillstånd att bedriva skydds jakt på havsörn inom Lågskärs
natura 2000-område 2024.

ÅLR 2024/2511

222 S4

Ärendet överfört från enskild föredragning 27.8.2024.

Beslut

Ålands landskapsregering beslutar att lämna utlåtande till Högsta förvaltningsdomstolen enligt **bilaga S424P03**.

Hänvisning
Er begäran den 27.6.2024, 1277/03.04.04.04.34/24

Kontaktperson
Jacob Nordlund, telefon +358 (0)18 25309
jacob.nordlund@regeringen.ax

Högsta förvaltningsdomstolen
PB 180
FI-00131 HESLINGFORS

korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Ärende

Utlåtande med anledning av besvär

Ändringssökande

BirdLife Finland r.f., hemort Helsingfors
Ålands Fågelskyddsförening r.f. hemort Mariehamn

Överklagat beslut

Ålands landskapsregerings beslut 2 maj 2024, ÅLR 2024/2511

Besvärsyrkande

I besvär av den 12 maj 2024 yrkar ändringssökandena att verkställigheten för landskapsregerings beslut avbryts och att beslutet upphävs som lagstridigt.

Grunder för besvärsyrkande

Ändringssökandena framför bland annat att besvär rätt föreligger för dem, att beslutet är lagstridigt eftersom det finns andra lämpliga lösningar än jakt på örn och att beslutet står i strid med bestämmelser kopplade till Lågskärs status som ett Natura 2000-område.

Bemötande

Landskapsregeringen anser i första hand att besvären inte ska tas upp till prövning eftersom besvär rätt saknas för de ändringssökande. För det fall domstolen finner att besvären ska tas upp till prövning anser landskapsregeringen att besvären ska förkastas såsom ogrundade.

Landskapsregeringen anser att det oberoende av utgången i ärendet inte finns skäl att tillerkänna ändringssökandena ersättning för rättegångskostnaderna.

Grunder för bemötande

1. *Besvär rätt saknas*

Behörighetsfördelningen enligt självstyrelselagen

I självstyrelselagen för Åland (ÅFS 1991:71) bestäms hur lagstiftningsbehörigheten är fördelad mellan landskapet och riket. Lagstiftningsbehörigheten är exklusiv, vilket innebär att det antingen är riket eller landskapet som har lagstiftningsbehörighet. Riket kan således inte lagstifta för landskapets räkning ens i sådana fall där landskapslagstiftning saknas. Detta gäller även om landskapet har brustit i genomförandet av EU-rättsakter eller internationella avtal. Sådana brister kan således enbart rättas till genom att landskapet lagstiftar om frågan. Det går inte heller utgående från 69 § självstyrelselagen att flytta lagstiftningsbehörighet mellan landskapet och riket på något annat sätt än genom att ändra självstyrelselagen.

Enligt 18 § 16 punkten självstyrelselagen har landskapet lagstiftningsbehörighet rörande jakt och enligt 18 § 10 punkten har landskapet lagstiftningsbehörighet rörande natur- och miljövård. Enligt 27 § 23 punkten självstyrelselagen har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om rättsskipning.

Av Högsta förvaltningsdomstolens (nedan HFD) ärende 2022:127 framgår att lagstiftningsbehörigheten gällande besvär rätt är delad mellan landskapet och riket. Med beaktande av att syftet med ändringssökandet är att garantera att besluten är lagenliga och att den materiella lagstiftningen förverkligas, är frågan om besvär rätt enligt HFD inte endast en rättsskipningsangelägenhet. Av HFD:s avgörande framgår vidare att de allmänna bestämmelserna om besvär i rikets lag om rättegång i förvaltningsärenden (FFS 808/2019) är tillämpliga också på Åland. Dock är begränsningar av besvär rätten i rikets materiella speciallagstiftning inte tillämpliga i landskapet utan där ska i stället landskapets materiella speciallagstiftning tillämpas. Detta har betydelse även för vilken rättspraxis som rör rikslagstiftningen som blir prejudicerande också på Åland.

Av ett tidigare beslut från Högsta förvaltningsdomstolen av den 22.1.2014 rörande det besvär sförbud som gäller enligt 39 § jaktlag (1985:31) för landskapet Åland framgår att landskapet har möjlighet att i speciallag lagstifta om besvär sförbud trots att ett motsvarande förbud saknas i rikslagstiftningen.¹

Vidare har Högsta domstolen vid lagkontrollen i ett ärende den 27.2.2023 tagit ställning till landskapets lagstiftningsbehörighet rörande besvär sförbud.² I utlåtandet berörs ett besvär sförbud i landskapslag gällande föreläggande av vite. Av utlåtandet kan utläsas att det kan finns besvär sförbud med stöd av landskapslag om besvär sförbudet uppfyller vad som följer av 21 § i Finlands grundlag (FFS 731/1999).

¹ HFD 2299/1/12.

² KK=-HD/49/2023.

Sammanfattningsvis anser landskapsregeringen att det är klarlagt att det hör till landskapets lagstiftningsbehörighet att i speciallag lagstifta om omfattningen av besvärsrätten utöver vad som följer av lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Århuskonventionen

Konventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (Århuskonventionen) är tillämplig på Åland eftersom Ålands lagting har gett sitt bifall till konventionen i enlighet med 59 § 2 mom. självstyrelselagen (ÅFS 47:2005). I artikel 9 i Århuskonventionen föreskrivs om tillgång till rättslig prövning. Specifikt artikel 9.3 är av intresse då den rör allmänhetens rätt till rättslig prövning.

Artikel 9.3 föreskriver att parterna till konventionen ska se till att tillgång till rättslig prövning för handlingar och underlåtenheter finns för den allmänhet som uppfyller krav i nationell lagstiftning. EU-domstolen har konstaterat att "handlingar och underlåtenheter" innefattar beslut.³ **I målet har EU-domstolen även konstaterat att artikel 9.3 i Århuskonventionen inte har direkt effekt eftersom fullgörande eller verkningarna av artikeln är beroende av en annan rättsakt. Åland behöver därmed genomföra konventionen i sin lagstiftning för att den ska kunna tillämpas på Åland.**

Enligt artikel 9.3 är det "den allmänhet som uppfyller eventuella kriterier i nationell rätt" som har besvärsrätt. I artikel 2.4 definieras allmänhet som "en eller flera fysiska eller juridiska personer och, i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis, föreningar, organisationer eller grupper bestående av fysiska eller juridiska personer". Det kan konstateras att miljöorganisationer faller inom definitionen. Det finns dock inte närmare beskrivet i konventionen hur begreppet "uppfyller eventuella kriterier i nationell rätt" ska tolkas. Det innebär att stor flexibilitet föreligger för traktatparterna att avgöra vilka miljöorganisationer som har besvärsrätt.⁴ Det är dock klarlagt att konventionen inte medför ett krav på att alla, oavsett organisation eller privatperson, ska kunna besvara sig.⁵ Vad gäller tillåtna begränsningar har konventionens efterlevnadskommitté bland annat uttalat sig om Belgiens efterlevnad av Århuskonventionen.⁶ I sitt utlåtande kritiserade efterlevnadskommittén inte lagstiftning som innebar geografisk begränsning av vilka miljöorganisationer som hade besvärsrätt, trots att annan kritik framfördes. **Detta innebär att det är upp till Åland att bestämma omfattningen av besvärsrätten vilket måste göras genom landskapslag.**

³ EU-domstolens dom C-240/09, ECLI:EU:C:2011:125.

⁴ ACCC/C/2005/11, Belgium, p. 35.

⁵ ACCC/C/2005/11, Belgium, p. 35.

⁶ ACCC/C/2005/11, Belgium, p. 40.

Besvärsrätten i det aktuella ärendet

Några särskilda bestämmelser om besvärsrätt för registrerade lokala eller regionala sammanslutningar vars syfte är att främja natur- eller miljöskyddet finns inte i jaktlagen för landskapet Åland i fråga om skyddsjakt.

Enligt 8 § förvaltningslagen för Åland är part i ett förvaltningsärende den, vars rätt, fördel eller skyldighet ärendet gäller. Enligt 7 § lagen om rättegång i förvaltningsärenden får besvär över ett förvaltningsbeslut anföras av den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet samt av den som har besvärsrätt enligt särskilda bestämmelser i lag.

Landskapsregeringen konstaterar att parterna inte kan anses ha besvärsrätt enligt vare sig 8 § i förvaltningslagen för Åland eller 7 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden eftersom beslutet inte avser dem och det inte kan anses att deras rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet.

Högsta förvaltningsdomstolen ansåg visserligen i sitt beslut HFD 2004:76 att en registrerad lokal eller regional förening kunde anses ha besvärsrätt enligt 6 § 1 mom. i förvaltningsprocesslagen (FFS 586/1996), som idag motsvaras av 7 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden, i ett ärende som gällde avvikelser från fredningstider för icke fredade fåglar enligt 25 a § i jaktförordningen. Vid tolkningen av momentet ansåg domstolen, med beaktande av 20 § 1 och 2 mom. i Finlands grundlag samt av att registrerade lokala eller regionala naturskyddsföreningar enligt 61 § 3 mom. i 1996 års naturskyddslag uttryckligen hade getts överklaganderätt i andra ärenden än sådana som gäller undantag från fredningstiden, att överklaganderätten skulle anses tillkomma lokala eller regionala organisationer som motsvarar de föreningar som avsågs i 61 § 3 mom. i naturskyddslagen. Eftersom det helt saknas bestämmelser om besvärsrätt för registrerade lokala eller regionala naturskyddsföreningar i landskapslagstiftningen, kan besvärsrätten i detta fall dock inte härledas från 7 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Således har varken BirdLife Finland eller Ålands fågelskyddsförening besvärsrätt i ärendet.

Beträffande BirdLife Finland rf konstaterar landskapsregeringen dessutom följande: Med beaktande av att lagstiftningsbehörigheten är delad mellan riket och landskapet följer att riket och landskapet ska ses som skilda jurisdiktioner då det gäller områden där landskapet har lagstiftningsbehörighet som exempelvis jakt samt natur- och miljövård. BirdLife Finland rf. är inte verksam inom den åländska jurisdiktionen. Detta framgår tydligt eftersom föreningen har Helsingfors som hemort och inte bedriver någon verksamhet fysiskt på Åland.

Dessutom framgår av 1 § BirdLife Finland rf.:s stadgar att finska är föreningens officiella språk. Landskapsregeringen konstaterar att en förening som huvudsakligen bedriver sin verksamhet på

finska kan inte anses ha för avsikt att rikta sin verksamhet till det enspråkigt svenska Åland. Att Åland är enspråkigt svenskt framkommer tydligt av 36 § självstyrelselagen för Åland.

Varken BirdLife Finland eller Ålands fågelskyddsförening har besvär rätt på basen av 7 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Av ändringssökandena är därtill Bird Life Finland inte en lokal miljöorganisation, har inte hemort på Åland eller ens verksamhet i den enspråkigt svenska jurisdiktionen landskapet Åland. Därför är ingen av ändringssökandena en sådan part vars rätt, fördel eller skyldigheter berörs av beslutet om skyddsjakt.

Lokal eller regional sammanslutning

Enligt 90 § rikets jaktlag (FFS 1993/615) har sådan registrerad lokal eller regional sammanslutning besvär rätt vars syfte är att främja natur- eller miljöskyddet i ärenden som avser dispens från fredning av en art.

Rikets jaktlag är inte tillämplig på Åland eftersom Åland har lagstiftningsbehörighet inom området. Därför kan de ändringssökande inte anses ha besvär rätt med stöd av rikets jaktlag. Landskapslagstiftningen saknar motsvarande bestämmelser.

Omfattningen av besvär rätten samt vad som ska anses utgöra en lokal eller regional sammanslutning har prövats i ett HFD-avgörande rörande skyddsjakt på varg.⁷ I ärendet lämnades besvären utan prövning på grund av att en nybildad förening ansågs sakna besvär rätt. Domstolen ansåg att enbart föreningar eller sammanslutningar som är registrerade och verkar inom de kommuner som berörs eller på sin höjd inom de landskap som hör till området som berörs av beslutet har besvär rätt enligt rikets lagstiftning. Föreningen ska också ha haft verksamhet inom kommunen eller regionen en längre tid. Verksamheten ska dessutom bedrivas fysiskt inom den kommun eller region som beslutet gäller.

Utgående från ovan redogjorda avgörande från HFD plus omständigheten att landskapet Åland och riket är olika jurisdiktioner vad gäller jakt samt natur- och miljövard kan konstateras att BirdLife Finland inte är en lokal eller regional sammanslutning som är verksam på Åland samt att även detta styrker att BirdLife Finland inte har besvär rätt i ärendet.

Ändringssökanden BirdLife Finland hävdar fortsättningsvis att besvär rätten borde omfatta även dem, eftersom de konkreta konsekvenserna av de besvär underkastade jakt tillståndet inte går att avgränsa endast till åländskt område. Landskapsregeringen konstaterar att skyddsjakten är geografiskt, antalsmässigt, åldersmässigt och tidsmässigt begränsad för att endast omfatta havsörnar som befinner sig i det berörda området under den berörda tidpunkten. Landskapsregeringen har i beslutet konstaterat att skyddsjakten inte påverkar havsörnspopulationens livskraftighet, vare sig på lokal eller nationell nivå. I det ovannämnda HFD-avgörandet gällande jakt på varg gjorde domstolen

⁷ ECLI:FI:KHO:2017:T2492.

en motsvarande begränsning av besvärsrätten till lokalt verksamma föreningar. Vargen har, liksom havsörnen, populationsmässigt mycket stora utbredningsområden vilket i princip skulle innebära att motsvarande tillämpning i östra Finland skulle innebära att ryska miljöorganisationer skulle ha besvärsrätt gällande skydds jakt på varg i Finland. Även i EU-lagstiftningen specificeras det att undantag från fredningsbestämmelser ska beakta proportionalitetsprincipen och vara tidsmässigt och geografiskt begränsade.

Sammanfattning

Med hänvisning till ovanstående anser landskapsregeringen att regleringen av omfattningen av besvärsrätten i jaktlagen hör till landskapets lagstiftningsbehörighet. Besvärsrätt föreligger inte heller direkt på basis av Århuskonventionen eftersom Århuskonventionen inte har direkt effekt till denna del utan måste genomföras i landskapslagstiftning för att bli gällande på Åland.

2. Materiella invändningar

För det fall Högsta förvaltningsdomstolen trots allt skulle anse att besvärsrätt föreligger framför landskapsregeringen följande synpunkter. I allt övrigt hänvisas till motiveringarna i beslutet.

Aki Arkiomaa, har i egenskap av ombud för ändringssökandena, lämnat in en komplettering daterad den 17.6.2024 angående ny information om ådors rörelsemönster som han presenterar som något som landskapsregeringen inte skulle känna till. Faktum är att det är landskapsregeringens enhet för jakt- och viltvård, alltså den enhet som innehar tillståndet till skydds jakt, som är initiativtagare till studien och har finansierat och varit delaktig i fältarbetet där ådor från Lågskär försetts med sändare. Projektet inleddes för att enheten för jakt- och viltvård, i samband med fältarbete knutet till arbetet med ejdrarna på Lågskär, observerat att det brukar samlas ett icke försumbart antal ådor med ungar i området omkring Sundskären (dit den GPS-märkta ådan sökte sig), men att de sannolikt härstammar från Lågskär eftersom inventeringarna av de häckande sjöfågelbestånden i området indikerar att det inte häckar större antal ådor där. Detta har dock inte kunnat bevisas förrän i år (2024) där en ådas resa från Lågskär till Sundskären kunde dokumenteras med hjälp av tekniken. Eftersom detta förhållande nu var dokumenterat utförde också enheten för jakt- och viltvård en större ansträngning för att följa med ungeröverlevnaden i området, för att kunna sätta antalen i relation till antalen som räknades på Lågskär. Vid det slutliga inventeringstillfället räknades sedan 261 ungar i området omkring Sundskär och samtidigt 1700 ungar vid Lågskär. Omkring 13 % (förutsatt att alla ådor med ungar i området härstammar från Lågskär, vilket inte är realistiskt) av den totala ungerproduktionen hade alltså sökt sig till Lågskär. Även om det är värdefull kunskap att en del av ådorna söker sig bort från Lågskär, är det dock fel att antyda att ungeröverlevnaden som dokumenteras på Lågskär inte skulle vara en bra indikation på hur ungeröverlevnaden sett ut för området överlag. De dåliga åren kan inte, vilket troligtvis är syftet med kompletteringen, bortförklaras med att ådorna har sökt sig bort från Lågskär med ungarna. Ungräkningarna på Lågskär kan i själva verket nu bekräftas vara en robust metod för att dokumentera ungerproduktionen för området.

Ålands landskapsregering har utförligt motiverat tillståndet till skydds jakt på havsörn i enlighet med jaktlagen för landskapet Åland i vilken undantagsbestämmelserna i fågeldirektivets (2009/147/EG) artikel 9 har implementerats. I beslutet preciseras att följande alternativa lösningar har testats eller utvärderats:

- Skrämsel med drönare
- Ökad och oavbruten bemanning på Lågskärs fågelstation under ejderns häckning
- Fågelskrämmor
- Avledande utfodring
- Skydds jakt på kråka och korp
- Skrämselskott

Ändringssökandena anser dock att landskapsregeringen, för att ett tillstånd att döda havsörnar ska vara tillåtet, ska ha testat andra lösningar i stor omfattning. Ändringssökandena borde känna till att dessa alternativa lösningar har prövats, eftersom de specificeras utförligt i beslutet om skydds jakt och de årsrapporter som bifogats ansökan.

Ändringssökandena anser att läget för ejdern inte alls är så illa som det låter, tvärtom har populationen på Lågskär vuxit markant de senaste åren. Det bör poängteras att siffrorna som presenteras av ändringssökandena är från landskapsregeringens beräkningar och att orsaken till att antalet häckande ådor har ökat är landskapsregeringens aktiva förvaltningsåtgärder i området. Ändringssökandena anser att ökningen i antal häckande ådor skulle vara ett bevis för att predationen och kullarnas storlek varierar naturligt och att det producerats tillräckligt med nya rekryter för att stammen ska ha kunnat växa. Det är dock värt att notera att även om antalet ådor som skrider till häckning har ökat på Lågskär, är det inte i sig ett tecken på att populationen som helhet har ökat. Detta för att det är ett utbrett fenomen i ejderpopulationen i Finland att helt avstå från att häcka i förhållanden med högt predationstryck.⁸ Att antalet häckande ådor ökar utgör i stället en följd av att de känner sig tryggare i området på grund av den ökade mänskliga närvaron och fågelskrämmorna, vilket har minskat havsörnsaktiviteten i området under ruvningsfasen. Sedan landskapsregeringen år 2019 började arbeta med aktiva skötselåtgärder i området är det endast år 2021 som uppvisat en förhållandevis god ungöverlevnad. Eftersom ejderhonorna börjar häcka först från tre års ålder⁹ är det dock inte fysiskt möjligt att årskullen från år 2021 har bidragit till ökningen av antalet häckande ådor då dessa kommer att inleda sin häckning tidigast våren 2024. Det är ställt utom allt tvivel att

⁸ Öst, M., Lindén, A., Karell, P., Ramula, S. & Kilpi, M. 2018. To breed or not to breed: drivers of intermittent breeding in a seabird under increasing predation risk and male bias. *Oecologia* 188, 129-138.

⁹ Hario, M. & Rintala, J. 2009. Age of first breeding in the Common Eider *Somateria m. mollissima* population in the northern Baltic Sea. *Ornis Fennica* 86(3).

ejderstammen har minskat kraftigt både nationellt och globalt vilket har medfört ändrad status i rödlistorna¹⁰ och lett till utvecklandet av en internationell förvaltningsplan för ejdern¹¹.

Ändringssökandena påstår att havsörnen inte hotar ejderstammen. De konstaterar dock samtidigt att den huvudsakliga orsaken till ejderstammens nedgång är att havsörnen har blivit vanligare och predationen har ökat. Eftersom ejdern klassas som starkt hotad och havsörnen är den huvudsakliga orsaken bakom stammens nedgång måste det per definition betyda att havsörnen hotar ejderstammen. Ändringssökandena hävdar vidare att ejderstammen ökade fram till 1990-talet nästan utan ejderns naturliga huvudrovdjur och att ejdern fortfarande är den vanligaste vattenfågeln i skärgården med ett häckande bestånd på omkring 100 000 par. Det kan konstateras att underlaget för beståndsuppskattningen är föråldrat då uppgifterna baserar sig på material som insamlats under 2013-2018.¹² Redan under perioden 2000-2009 halverades ejderstammen i de stora häckningsområdena i Finland och Sverige¹³ och eftersom nedgången har fortsatt och beståndet lidit av en hög dödlighet bland vuxna ådor samtidigt som ungproduktionen varit dålig under och efter denna period betyder det att stammen idag är betydligt mindre, se sidonot 1 för en mer ingående förklaring. Därför har också ejdern klassats som starkt hotad sedan år 2019 i Finland och i rödlistan beskrivs att "nedgången för den starkt hotade (EN) ejdern (*Somateria mollissima*) är kraftig, särskilt i kärnområdet för populationen i den sydvästra skärgården".¹⁴ I den internationella förvaltningsplanen för ejdern är följaktligen de högst prioriterade målsättningarna att öka överlevnaden för ejderns alla livsstadier genom att minska predationen.¹⁵ Som ändringssökandena säger ökade ejderstammen under en period då havsörnsstammen var mycket liten. En viss tillbakagång av ejderstammen när havsörnsstammen återhämtade sig var därför mycket riktigt förväntad och det är också troligt att det i ett naturligt ekosystem hade uppnåtts någon form av nytt normaltillstånd, men detta har inte inträffat, troligtvis för att ekosystemet är så rubbat av mänsklig påverkan att naturliga processer inte fungerar som tidigare. Att havsörnen nästan försvann var också en följd av mänsklig påverkan då

¹⁰ Ejdern klassas som starkt hotad både nationellt och i Europa.

¹¹ Lehikoinen, P., Alhainen, M., Frederiksen, M., Jaatinen, K., Juslin, R., Kilpi, M., Mikander, N. & Nagy, S. (compilers) 2022. International Single Species Action Plan for the Conservation of the Common Eider *Somateria m. mollissima* (Baltic, North & Celtic Seas, and Norway & Russia populations) and *S. m. borealis* (Svalbard & Franz Josef Land population). AEWA Technical Series No. 75, Bonn, Germany.

¹² Lehikoinen, P., Alhainen, M., Frederiksen, M., Jaatinen, K., Juslin, R., Kilpi, M., Mikander, N. & Nagy, S. (compilers) 2022. International Single Species Action Plan for the Conservation of the Common Eider *Somateria m. mollissima* (Baltic, North & Celtic Seas, and Norway & Russia populations) and *S. m. borealis* (Svalbard & Franz Josef Land population). AEWA Technical Series No. 75, Bonn, Germany.

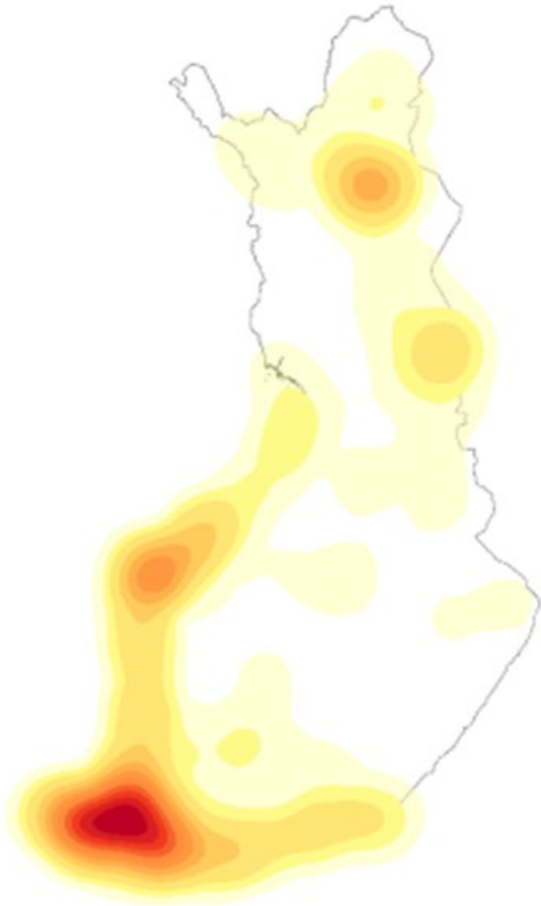
¹³ Ekroos, J., Fox, A. D., Christensen, T. K., Petersen, I. K., Kilpi, M., Jónsson, J. E., Green, M., Laursen, K., Cervenc, A., de Boer, P., Nilsson, L., Meissner, W., Garthe, S. & Öst, M. 2012. Declines amongst breeding eider *Somateria mollissima* numbers in the Baltic/Wadden Sea flyway. – *Ornis Fenn.* 89: 81–90.

¹⁴ Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (eds.) 2019. The 2019 Red List of Finnish Species. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 p.

¹⁵ Lehikoinen, P., Alhainen, M., Frederiksen, M., Jaatinen, K., Juslin, R., Kilpi, M., Mikander, N. & Nagy, S. (compilers) 2022. International Single Species Action Plan for the Conservation of the Common Eider *Somateria m. mollissima* (Baltic, North & Celtic Seas, and Norway & Russia populations) and *S. m. borealis* (Svalbard & Franz Josef Land population). AEWA Technical Series No. 75, Bonn, Germany.

havsörnsstammen redan var hårt utsatt på grund av mänsklig förföljelse och sedan drabbades hårt av miljögifter som påverkade reproduktionen. Tillika är havsörnens snabba återhämtning också en följd av mänsklig påverkan, direkt och indirekt. Då arbetet med att rädda havsörnsstammen inleddes var en av huvudmålsättningarna att erbjuda havsörnarna giftfri föda genom stödutfodring.¹⁶ Genom stödutfodringen under vintrarna ökades ungvärdet betydligt och havsörnsstammen återhämtade sig snabbt. Stödutfodringen pågick dock ända in på 2000-talet, även efter att havsörnsstammen inte längre var hotad (i början av 70-talet häckade 2–4 par havsörnar på Åland, år 2000 var antalet 72 och år 2022 var antalet 120). Fortfarande pågår en omfattande oavsiktlig utfodring av havsörn genom att havsörnarna har en god tillgång till vinterföda genom slaktrester från jakt som lämnas i skogen, fiskrens från yrkes- och fritidsfiske som lämnas på stränderna eller isen, och åtelmaterial som läggs ut för fotografering eller jakt på små rovdjur. Även tillgången på annan vinterföda är större idag då de stora hjortdjursstammarna erbjuder vinterföda i form av självdöda och trafikdödade djur (dessa saknades också på till exempel 70-talet då havsörnsstammen var som minst), klimatförändringarna ger mildare vintrar utan istäcke vilket ger havsörnarna tillgång till fisk (den efter sjöfågel viktigaste födan) och inträffar en strängare vinter dör mängder av knölsvanor i skärgården (knölsvanorna var också mycket sällsynta på 70-talet). Tillsammans har detta bidragit till att havsörnssituationen på Åland idag är exceptionell. Ingen annanstans i Finland häckar havsörnarna så tätt som på Åland (figur 1).

¹⁶ WWF. 2016. MERIKOTKIEN PUOLESTA – WWF:N merikotkatyöryhmän vuosikymmenten taival.
https://www.fi/app/uploads/q/x/d/q6rwtrveu5kcdhgww7yf6ca/merikotkaraportti_130117.pdf.

Figur 1. Distributionen av häckande havsörnar i Finland. Kartan visar revir som varit aktiva minst en gång under 2017–2021. Källa: Ekblad C. 2022. The return of the white-tailed eagle: Ecology of predator-prey relationships in the Baltic Sea and Arctic inland.

Sammantaget betyder det att det finns mer havsörn än någonsin och detta har orsakat ett ohållbart predationstryck på ejdern, havsörnens viktigaste bytesart på Åland¹⁷, vilket har fått följden att ejderstammen har minskat kraftigt. Havsörnens betydelse för ejderstammens nedgång är välstuderad och särskilt i ytterskärgården, som tidigare hyste de största antalen häckande ejdrar, har nedgången

¹⁷ Ekblad C. 2022. The return of the white-tailed eagle: Ecology of predator-prey relationships in the Baltic Sea and Arctic inland.

varit kraftigast.^{18, 19, 20} Ändringsökandens argument att en naturligt förekommande predator inte skulle kunna hota ett naturligt bytesdjur saknar också populationsekologiska grunder, då det är fullt möjligt att en predator som är en generalist, alltså att den flexibelt kan tillgodogöra sig flera olika födokällor (motsatsen är en specialist), kan hota ett bytesdjur. Havsörnen, som är en utpräglad generalist och kan tillgodogöra sig en mängd olika bytesdjur som fågel, fisk, mindre däggdjur, och döda djur, är inte så beroende av ejdern som enskild födoresurs att dess populationsdynamik skulle vara strikt knuten till denna. Om havsörnen var en födospecialist skulle den minska när dess viktigaste bytesdjur blir mindre tillgängligt, men havsörnen byter enkelt till en annan födoresurs. Så länge den årliga överlevnaden inte begränsas av tillgången på ejder kommer havsörnen ha övertaget. Även i modern bevarandebiologi lyfts oftare fram betydelsen av att omvärdera synen på naturligt förekommande generalistiska predatorer, då risken att ignorera deras betydelse för hotade arters populationsutveckling kan leda till fortsatta nedgångar och förluster²¹. Även i Sverige pågår naturvårdsprojekt för att stärka populationerna av hotade fågelarter där skydds jakt på naturligt förekommande predatorer ses som en viktig del i bevarandearbetet²². Skydds jakt, även på naturligt förekommande arter, kan tillsammans med andra åtgärder som vidtas för att stärka populationer vara nödvändiga och naturvärden riskeras att förloras om det på ideologiska grunder bortses från att utnyttja dessa verktyg.

Sidonot 1: Översikt och bakgrund till ejderstammens nedgång i Finland-

Hildén & Hario 1993 (Muuttuva saaristolinnusto – Forssan Kirjapaino, 317 s.) uppskattade att hela ejderpopulationen i Finland i början av 1990-talet var 180 000 häckande par. Uppskattningen gjordes precis vid toppen av den ökande fasen för population i Finland och Åland. Uppskattningen för olika havsområden tyder på att majoriteten (150 000) av dessa ejdrar häckade i Skärgårdshavet och den angränsande skärgården på Åland. Sedan har denna uppskattning använts som grund för att konvertera indexen för populationstrenden som erhållits från detaljerade inventeringar. De periodiska inventeringarna omfattade under de bästa åren totalt mer än 2000 öar i 48

¹⁸ Ekroos, J., Fox, A. D., Christensen, T. K., Petersen, I. K., Kilpi, M., Jónsson, J. E., Green, M., Laursen, K., Cervenc, A., de Boer, P., Nilsson, L., Meissner, W., Garthe, S. & Öst, M. 2012. Declines amongst breeding eider *Somateria mollissima* numbers in the Baltic/Wadden Sea flyway. – *Ornis Fenn.* 89: 81–90, Serie A 226.

¹⁹ Öst, M., Lindén, A., Karell, P., Ramula, S., & Kilpi, M. (2018). To breed or not to breed: drivers of intermittent breeding in a seabird under increasing predation risk and male bias. *Oecologia*, 188(1), 129-138

²⁰ Vösa, R., Högmander, J., Nordström, M., Kosonen, E., Laine, J., Rönkä, M. & von Numers, M. 2017.

Skärgårdsfågelfaunans historia, utveckling och nuläge i Åbo skärgård. Forststyrelsens naturskydds publikationer.

²¹ McMahon, J.B., Doyle, S., Gray, A., Kelly, S.B.A and Redpath, S.M. 2020. European bird declines: Do we need to rethink approaches to the management of abundant generalist predators? *J. Appl. Ecol.*, 57 (2020), pp. 1885-1890

²² <https://www.lansstyrelsen.se/kalmar/om-oss/nyheter-och-press/nyheter---kalmar/2024-06-19-utokad-skydds-jakt-pa-oland-for-att-gynna-markhackande-faglar.html>

skärgårdsområden längs Finlands kust, inklusive cirka 12 000 ejderbon räknade (se Hario, M. & Rintala, J. 2014: Population trends of archipelago birds along the Finnish coasts during 1986-2013; Linnut Vuosikirja 2013, 46-53).

Den högsta populationen för det verkliga kärnområdet (Skärgårdshavet och Åland) uppskattades till 150 000 (det vill säga 80 % av den totala populationen). Sedan dess har den dokumenterade nedgången i kärnområdet varit massiv. På Åland förlorade de starka områdena i västra och södra skärgårdarna nästan alla ejdrar (Signilskär höga 4000 par redan 1985, Klåvskär 6 500 par (1990). Det intilliggande skärgårdsområdet Åbo skärgård; (topp i mitten av 1990-00-talet) – 40 000, ner till 15 000 – 24 000 år 2004 och 3 000 – 8 000 år 2017 (Vösa, R., Högmänder, J., Nordström, M., Kosonen, E., Laine, J., Rönkä, M. and von Numers, M. 2018: The history, population trend and current state of archipelago birds in the Turku archipelago. – Nature Protection Publications of Metsähallitus. Series A 226.) Om förlustfrekvensen (ungefär 85 % av den initiala maxpopulationen) var uppskattningsvis lika eller nära lika i Skärgårdshavet och Ålands skärgård, skulle Hildén & Harios (1993) uppskattning på 150 000 ha reducerats till cirka 25 000 häckande ejdrar. Sedan dess har den totala populationen fortsatt att minska med en takt på nära 10 % årligen. Eftersom ejdern har minskat i alla havsområden, om än med en viss variation beroende på området där räkningen har gjorts (total nedgång sedan maxpopulationen omkring 90%, i vissa områden lite mindre), verkar det som att den totala populationen skulle ha minskat från 180 000 till 18 000. Eftersom ejdern har klarat sig lite bättre i Finska viken (men ändå minskat, enligt uppskattning av Hario & Hildéns (1993) maxpopulation på 20 000) kan en uppskattning av den nuvarande totala populationen vara 20 000 – 30 000. Den senaste analysen av de rikstäckande TRIM-indexen för populationstrenden för hela kusten (fram till 2020) som ingår i - (t.ex. Ekblom, C. 2022: The return of the White-tailed Eagle. Ecology of predator-prey relationships in the Baltic Sea and Arctic inland. – Annales Universitatis Turkuensis, Ser. All – Tom. 391 I Biologica, Turku 2022), - visar en anmärkningsvärd minskning i den sydvästra skärgården om 90 % (dvs. skärgårdshavet, populationens starkaste område) Populationen i Finland är således jämförbar med storleken på populationen före den snabba ökningsfasen som började på 1970-talet. Den nationella totala populationen är alltså inte ens nära 100 000 par, och i de flesta havsområden är ejdern inte längre en vanlig, riklig art.

Ändringsökanden framför att det är naturligt att reproduktionsfrekvenser fluktuerar och menar att populationstillväxten visar att det fluktuerande reproduktionsfrekvensen inte har varit en långsiktig faktor eftersom populationen har vuxit. Att populationen har vuxit är dock inte i sig en indikator på att ejderstammen inte är hotad och att det inte skulle vara nödvändigt att trygga produktionen av ådungen med skydds jakt. Att kolonin var på nedgång före landskapsregeringen inledde projektet för att stärka ejderkolonin på Lågskär visade att situationen var ohållbar, endast fågelstationens aktivitet var inte tillräcklig för att trygga kolonin, vilket är tydligt eftersom antalet häckande ådor började öka när landskapsregeringens projekt inleddes. Att antalet häckande ådor har ökat sedan projektstarten innebär inte heller att statusen för området kan klassas som tryggad eftersom ökningen av ådor inte är en följd av en lokal rekrytering av nya ådor, från ådungen som kläckts och överlevt de senaste åren, utan ökningen utgörs i första hand av en pool av icke-häckande ådor som tidigare år har avstått häckning på grund av ett för högt predationstryck, ett annars utbrett fenomen i den finska

ejderstammen²³. De veckovisa ejderräkningarna som på landskapsregeringens beställning har utförts som en del i projektet har hela tiden visat på en bas bestående av omkring 2000 ådor som söker sig till området under häckningstid. Att antalet häckande ådor har ökat utgör därför i första hand en följd av att den ökade närvaron har erbjudit en tryggare häckningsplats och att därmed en större andel av ådorna i området skrider till häckning, inte att populationen i sig skulle vara på uppgång. Två återfynd av ringmärkta ådor från denna vår stärker denna förklaring, där två ådor som märkts som häckande i en ejderkoloni utanför Kyrkslätt år 2004, nu häckade på Lågskär. Det är sannolikt, eftersom ejdern är en kolonihäckande fågel och individer söker trygghet bland grupper med andra ejdrar, att ejdrar från andra kolonier som upplösts på grund av ett högt predationstryck hittar till områden som fortfarande signalerar att de är en trygg häckningsmiljö genom en större närvaro av artfränder. Därmed kan ådor från hela Finlands skärgård ha bidragit till den lokala ökningen av antalet häckande ådor. Det innebär inte i sig att kolonin är tryggad, eftersom det naturligtvis på sikt även behöver överleva några ungar också.

Ändringssökanden hävdar att Ålands landskapsregering skulle ha motiverat behovet av skydds jakt med jägares jakt på mink och mårhund. Något sådant har landskapsregeringen aldrig framfört och det är oklart vad som är syftet för ändringssökanden att uttrycka sig så. Landskapsregeringen har dock framfört att jakten på mårhund och mink har intensifierats genom att jakten har understötts och organiserats så större områden kan kontrolleras på ett effektivt sätt. Det utgör också grundbulten för arbetet med att stärka ejderstammen på Åland, men det betyder inte att ett viktigt område som Lågskär, inte ska kunna behandlas med beaktande av sin särart. För ejderstammen på hela Åland är det också viktigt att något område är högproduktivt eftersom det skapar förutsättningar för återkolonisering av områden som ejdern har försvunnit från. I dagsläget är produktiviteten i ejderstammen så låg att kolonin på Lågskär behöver behandlas med beaktande av detta, då det är inte endast av betydelse för ejderkolonin på Lågskär, utan av största vikt för bevarandet av ejderstammen på hela Åland.

Ändringssökanden hävdar att det undantag som beviljas enligt fågeldirektivet för skydd av flora och fauna (Artikel 9, 1. a), fjärde underpunkten) endast är avsett att användas där en art hotas av utrotning på grund av en annan. Det finns dock inte någon grund för ett sådant påstående. Enligt kommissionens vägledning för jakt enligt fågeldirektivet²⁴ punkt 3.5.16 är Motiven för att tillämpa detta undantag är sannolikt störst när syftet är att bevara populationer av arter som är sällsynta eller hotade. De är dock inte begränsade till sådana arter. Dessutom verkar det i detta fall inte som om man måste bevisa att allvarlig skada sannolikt kommer att uppstå innan man tillämpar undantaget." Observera att ordalydelsen "skydda" i direktivtextens underpunkt skiljer sig från ett annat undantagsmotiv under samma artikel, "för att förhindra allvarlig skada på gröda, boskap, skog, fiske

²³ Öst, M., Lindén, A., Karell, P., Ramula, S. & Kilpi, M. 2018. To breed or not to breed: drivers of intermittent breeding in a seabird under increasing predation risk and male bias. *Oecologia* 188, 129-138.

²⁴ Vägledning för jakt enligt rådets direktiv 79/409/EEG om bevarande av vilda fåglar "Fågeldirektivet" Februari 2008.

och vatten”, där motiveringen för att skydda en art från en annan har en tydligt nedtonad bevisbörda. Ändringssökandens motivering, att en art måste ha bevisats hota att utrota en annan art, vilket skulle kunna jämföras med att förhindra en allvarlig skada, saknar således grund. Punkt 3.5.17 tar upp att fåglar kan påverka flora och fauna till exempel genom predation och att följande frågor bör besvaras:

- Handlar det om hotade, sällsynta eller andra populationer av naturligt förekommande arter med en ogynnsam bevarandestatus? – Ja, ejdern är en naturligt förekommande art och populationen klassas sedan 2019 som ”Starkt hotad” i Finland.
- Har de berörda växterna och djuren en sämre bevarandestatus än de arter för vilka undantaget söks? - Ja, havsörnen klassas sedan 2019 som ”Livskraftig” i Finland.
- Berör undantaget några andra viktiga frågor kring den biologiska mångfalden? – Undantaget ingår som en del i en helhet av flertalet kompletterande åtgärder för att förbättra ejderpopulationens status.
- Finns det pålitliga vetenskapliga rön om de långsiktiga effekterna på den (de) berörda populationen (populationerna)? - Ja, sambandet mellan ejderstammens nedgång och havsörnsstammens uppgång är välstuderat och finns presenterat utförligt andra delar av bemötandet.
- Finns det inga andra lämpliga lösningar, det vill säga är populationskontrollen nödvändig för att verkligen minska eller förhindra den ekologiska skadan? – Undantaget är nödvändigt för att trygga ungöverlevnaden de år som havsörnsaktiviteten riskerar att hota den. Undantaget är också väl avvägt till att endast få utnyttjas de år som havsörnsaktiviteten hotar hela ungproduktionen. Förhållandet är väldokumenterat och åtgärder sätts in vid behov om de övriga åtgärderna inte är tillräckliga. Undantagslovet behöver dock beslutas i förebyggande syfte eftersom det är omöjligt att förutspå havsörnsaktiviteten för ett givet år. Punkten lyfter även fram att det är den ekologiska skadan som behöver övervägas när beslut ska fattas. Det innebär att skadan på populationsnivå också är relevant, även om den lokala kolonin inte längre minskar. Punkt 3.5.18 lyfter också fram att en åtgärd inte behöver vara exklusiv. När det finns ett samband med andra miljöfaktorer lyfter kommissionen fram att det kan vara lämpligt att överväga rovdjurskontroll i kombination med andra åtgärder. Landskapsregeringen arbetar brett med bevarandet av ejderstammen och det hade varit direkt oansvarigt att inte beakta att ejderkolonin på Lågskär, vilket är den enskilt största kolonin i Finland, kan behöva särskilda åtgärder för att bidra till bevarandet av hela den åländska ejderpopulationen.

Ändringssökandena anser att situationen på Lågskär inte avviker från den övriga ytterskärgården bortsett från att ejderstammen har vuxit de senaste åren. Som redan konstaterats har ejderstammen i sig inte vuxit, utan det är antalet ådor som skridit till häckning som har ökat. Tvärtemot ändringssökandenas påstående avviker också situationen på Lågskär avsevärt från den angränsande ytterskärgården på så sätt att ejdern i praktiskt taget har försvunnit från andra områden. Landskapsregeringen inventerar årligen den angränsande arkipelagen i Björkörs naturreservat. Ejdern har i stort sett försvunnit som häckande fågel från hela reservatsområdet då det enligt räkningarna endast häckar omkring 20 ådor i hela Björkörs- och Sundskärsarkipelagen, ett mångdubbelt större område än Lågskär. Den väsentliga skillnaden mellan dessa områden är den mänskliga närvaron på Lågskär. Det utgör ett tydligt exempel på hur betydelsefull havsörnens predation har varit och det är

sannolikt att ejderkolonin skulle krascha på endast några år om Lågskär lämnades obemannat. Kolonins utsatthet observerades våren 2020 då det på grund av covidrestriktionerna blev svårt att bemanna fågelstationen. När de första ornitologerna för säsongen kom ut den 30 april räknades 42 havsörnar på jakt efter ruvande ådor i området.

Den mänskliga närvaron har fungerat som ett skydd för att bevara ejderkolonin. Trots de goda resultaten har ändå den årliga överlevnaden till flygfärdig ålder varit obefintlig. Det enda undantaget har varit år 2021 då havsörnarna anlände till området senare än normalt (se årsrapporten för år 2021 som bifogats ansökan om skydds jakt). Landskapsregeringens ursprungliga förhoppning var att de andra åtgärderna skulle få en tillräckligt stor sammanlagd effekt så att ungöverlevnaden skulle öka. Trots att antalet häckande ådor har ökat, predationen av kråkor och korp har minimerats, ådorna har erbjudits en tryggare häckningsmiljö med mänsklig närvaro och fågelskrämmor har skyddat ådorna under ruvningssäsongen vilket sammantaget har resulterat i att ett rekordantal ungar kommer ut på vattnet, har effekten av havsörnarnas predation på nykläckta ungar ändå överskuggat effekten av de övriga förvaltningsåtgärderna. Det är därför som skydds jakt på havsörn utgör den sista åtgärden för att säkerställa kolonins långsiktiga livskraftighet. Det har konstaterats att det är naturligt att ungöverlevnaden varierar, men det är inte naturligt att hela kolonins ungrproduktion tillintetgörs av en enskild dominerande predator.

Ändringssökandena hävdar vidare att häckande havsörnar fungerar som biologiska avskräckare för icke-häckande havsörnar och således skulle skydds jakten riskera att störa det häckande paret så att reviret övertas av icke-häckande fåglar. Detta påstående är inte vetenskapligt underbyggt. För det första har havsörnar häckat där i många år utan att det har haft betydelse för den övriga havsörnsaktiviteten i området. Till exempel är det i forskningen dokumenterat att när havsörnsstammen började öka, började ejderstammen minska och den minskade först i närheten av etablerade havsörnsrevir²⁵, tvärt emot ändringssökandenas påståenden. För det andra genomfördes skydds jakten på havsörn under år 2023 utan dokumenterade negativa effekter på det häckande paret eftersom de valde att häcka i samma bo även år 2024 och dessutom lyckades få ut flygga ungar, vilket inte har inträffat tidigare år. För det tredje är adulta havsörnar undantagna i beslutet om skydds jakt eftersom det inte ligger i landskapsregeringens intresse att påverka den effektiva havsörns populationen genom skydds jakten utan endast störa de icke häckande havsörnarna så de lämnar området. Därför riktas skydds jakten mot subadulta individer. Erfarenheterna av skydds jakten som genomfördes år 2023 var som sagt mycket goda och att ändringssökanden inte har kunnat lyfta fram några konkreta negativa effekter av varken skydds jakten på kråka eller havsörn från tidigare år visar att störningarna har varit minimala.

Ändringssökandena menar vidare att skydds jakten i sig skulle skrämja iväg ådorna så de skulle lämna ungarna skydds lösa och därmed få följder för ejderstammen som är motsatta till avsikten.

²⁵ Ekblad C. 2022. The return of the white-tailed eagle: Ecology of predator-prey relationships in the Baltic Sea and Arctic inland.

Detta väcker frågan om ändringssökandena är medvetna om att nykläckta ådungar är försvarslösa mot havsörnen eftersom ådorna är tvungna att lämna kullen för att inte själva hamna i havsörnarnas klor (se landskapsregeringens bifogade film om fågellivet på Lågsjär som visar hur havsörnarnas jakt går till).

Ändringssökandena förefaller vidare sakna kännedom om hur skyddsjakten har bedrivits. På inget sätt utgjorde skyddsjakten en störning som skulle ha haft någon negativ effekt för fågellivet i området. Erfarenheterna från skyddsjakten som genomfördes år 2023 visade på mycket positiva resultat och genom väl planerade insatser riktade till de yttre hällarna där havsörnarna satte sig för att vila, minimerades störningen för övrigt fågelliv. Även tidsmässigt var skyddsjaksinsatserna väldigt begränsade. I jämförelse med störningen att bli attackerade av 20-talet havsörnar nästan dygnet runt är det klart vad som riskerar att hota ejdern i störst utsträckning. Landskapsregeringen är tillgänglig för att svara på frågor om detta behöver utvecklas närmare. Ytterligare ett bevis för att skyddsjakten inte har bidragit med några negativa effekter är att skydds jakt på kråka redan har bedrivits på ett mycket mer omfattande sätt i flera år, mitt i ejderkolonin bland ruvande ådor och andra häckande fåglar och trots detta har ådorna funnit miljön så trygg att häcka i att antalet har ökat. Det första året som skydds jakt på kråka bedrevs, år 2021, sköts 24 kråkor och året efter hade antalet ådor som skred till häckning ökat med omkring 20 %. Sammanlagt har 50 kråkor fällts sedan skyddsjakten inleddes och trots detta har inga negativa effekter kunnat observeras, tvärt om har antalet häckande ådor ökat. Det är också oklart varför ändringssökandena tror att landskapsregeringen skulle vidta en åtgärd som skulle vara skadlig för fågellivet i området när skötselåtgärdernas uttryckliga syfte är att gynna fågellivet.

Ändringssökandena anser även att landskapsregeringen inte har beaktat att det är ett viktigt område för många andra fåglar, till exempel den "globalt hotade alfågeln och den i Europa starkt hotade ejdern" (landskapsregeringen noterar att ejdern tidigare av ändringssökandena beskrevs som den vanligaste vattenfågeln i skärgården) och att skytte skulle ha en skrämmande effekt på fåglar som vilar i området. Återigen är det uppenbart att ändringssökandena inte har någon kännedom om hur skyddsjakten har bedrivits. Skyddsjakten har genomförts på ett noggrant planerat sätt som minimerat störningen för övrigt fågelliv. Tillståndet medger att enstaka individer av havsörn får fällas under en ytterst begränsad tid och det ligger naturligtvis i landskapsregeringens intresse att alla skötselåtgärder vidtas på ett sätt som minimerar alla negativa effekter.

Ändringssökandena hävdar att ingen konsekvensbedömning för naturvärden inom Natura 2000-området enligt 24a och 24b §§ landskapslag (1998:82) om naturvård ingår i beslutet.

Konsekvensbedömning har inte utförts eftersom skyddsjakten varken utgör ett projekt eller en plan enligt 3 § 2 mom. landskapslag (2018:31) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning eller plan enligt artikel 2 i direktiv 2001/42/EG om planer och programs miljöpåverkan, vilket i sin tur gör att varken 24a eller 24b §§ i naturvårdslagen är tillämpliga. Landskapsregeringen bedömer därför att man har agerat i enlighet med lag när man inte har gjort en konsekvensbedömning av skyddsjakten. Inte heller skulle artikel 6 i rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och

växter (habitatdirektivet, felaktigt översatt till fågeldirektivet i HFD:s översättning) kräva någon sådan konsekvensbedömning i detta fall. Enligt artikel 6, punkt 3 krävs att: "3. Alla planer eller projekt som inte direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av ett område, men som enskilt eller i kombination med andra planer eller projekt kan påverka området på ett betydande sätt, skall på lämpligt sätt bedömas med avseende på konsekvenserna för målsättningen vad gäller bevarandet av området.". Detta är inte någon plan eller projekt som påverkar området på ett betydande sätt utan en nödvändig skötselåtgärd för att bevara och utveckla naturvärdena i området och den omkringliggande skärgården. Skyddsjakten kan inte heller anses vara ett hot mot någon av de arter eller livsmiljöer som ligger som grund för utseendet av Lågskär till ett Natura 2000-område. Både ejder och havsörn hör till övriga arter i sammanhanget. Någon konsekvensbedömning är därför inte heller nödvändig med hänsyn till områdets status som SAC och SPA-område.

Sammanfattning

Landskapsregeringens beslut har fattats i enlighet med jaktlagen och fågeldirektivet. Landskapsregeringen anser inte att ändringssökanden har framfört några materiella synpunkter som skulle medföra att landskapsregeringens beslut inte är lagligt. Landskapsregeringen anser att besvären ska förkastas som ogrundade.

Lantråd

Katrin Sjögren

Minister

Jesper Josefsson